

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN**

VŨ THỊ THÚY HẰNG

**GIÁO DỤC HÀNH VI VĂN HÓA HỌC TẬP
CHO SINH VIÊN CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2015

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN**

VŨ THỊ THÚY HẰNG

**GIÁO DỤC HÀNH VI VĂN HÓA HỌC TẬP
CHO SINH VIÊN CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

**Chuyên ngành: LÝ LUẬN VÀ LỊCH SỬ GIÁO DỤC
Mã số: 62.14.01.02**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

**Người hướng dẫn khoa học: 1. PGS.TS. Ngô Hiệu
2. PGS.TS. Phan Thanh Long**

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu riêng của tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong Luận án là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nào.

Tác giả Luận án

Vũ Thị Thúy Hằng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
MỤC LỤC.....	ii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC BIỂU.....	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	2
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu	2
4. Giả thuyết khoa học	2
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	2
6. Giới hạn phạm vi nghiên cứu.....	3
7. Phương pháp nghiên cứu.....	3
8. Luận điểm bảo vệ	4
9. Đóng góp mới của luận án	5
10. Cấu trúc luận án	5
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ GIÁO DỤC HÀNH VI VĂN HOÁ HỌC TẬP CHO SINH VIÊN CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM.....	6
1.1. Tổng quan tình hình nghiên cứu vấn đề.....	6
1.1.1. Trên thế giới.....	6
1.1.2. Ở Việt Nam.....	11
1.2. Một số khái niệm công cụ của đề tài.....	16
1.2.1. Văn hoá và văn hóa học tập	16
1.2.2. Hành vi văn hóa	23
1.2.3. Hành vi văn hóa học tập	27
1.2.4. Giáo dục hành vi văn hóa học tập	29

1.3. Cơ sở tâm lý của việc giáo dục hành vi văn hóa học tập cho sinh viên ĐHSP.....	30
1.3.1. Cấu trúc của hành vi văn hóa học tập	30
1.3.2. Cơ chế hình thành hành vi văn hóa học tập của SV trong nhà trường	31
1.3.3. Đặc điểm tâm lý của sinh viên.....	33
1.3.4. Đặc điểm hoạt động học tập có tính chất nghiên cứu của SV các trường ĐHSP.....	34
1.4. Tiếp cận giá trị - hoạt động - nhân cách trong giáo dục HVVHHT cho sinh viên đại học sư phạm.....	37
1.4.1. Tiếp cận giá trị trong giáo dục HVVHHT cho sinh viên.....	37
1.4.2. Tiếp cận hoạt động với việc giáo dục HVVHHT cho sinh viên Sư phạm.....	38
1.5. Quá trình giáo dục hành vi văn hóa học tập cho sinh viên các trường ĐHSP.....	39
1.5.1. Mục đích, ý nghĩa của việc giáo dục HVVHHT cho sinh viên trường ĐHSP.....	39
1.5.2. Nhiệm vụ giáo dục hành vi văn hóa học tập.....	40
1.5.3. Nội dung giáo dục hành vi văn hóa học tập cho sinh viên trong trường sư phạm.....	40
1.5.4. Phương pháp giáo dục hành vi văn hóa học tập	44
1.5.5. Con đường giáo dục hành vi VHHT cho sinh viên ĐHSP	47
1.6. Các yếu tố ảnh hưởng tới quá trình giáo dục HVVHHT cho sinh viên các trường ĐHSP	52
1.6.1. Nhóm yếu tố từ phía người học	52
1.6.2. Nhóm yếu tố từ phía giảng viên và tập thể sư phạm	53
1.6.3. Môi trường học tập trong nhà trường Sư phạm.....	53
1.6.4. Ảnh hưởng của các nhân tố từ cuộc sống hiện đại	53
KẾT LUẬN CHƯƠNG 1.....	54
Chương 2. THỰC TRẠNG GIÁO DỤC HÀNH VI VĂN HÓA HỌC TẬP CHO SINH VIÊN CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM	55
2.1. Khái quát về khảo sát thực trạng.....	55
2.1.1. Mục tiêu khảo sát.....	55
2.1.2. Đối tượng và quy mô khảo sát.....	55
2.1.3. Nội dung khảo sát	55
2.1.4. Phương pháp khảo sát và xử lý kết quả	55

2.2. Thực trạng hành vi văn hóa học tập của sinh viên đại học sư phạm	55
2.2.1. Thực trạng nhận thức chung của sinh viên đại học sư phạm về HVVHHT	55
2.2.2. Thực trạng một số hành vi văn hóa học tập của sinh viên ĐHSP	57
2.2.3. Đánh giá chung	73
2.3. Thực trạng giáo dục hành vi văn hóa học tập cho sinh viên các trường ĐHSP	74
2.3.1. Nhận thức về giáo dục hành vi văn hóa học tập cho sinh viên ở các trường ĐHSP	74
2.3.2. Thực trạng giáo dục hành vi văn hóa học tập cho sinh viên tại các trường Đại học sư phạm	81
2.3.3. Thực trạng thái độ tham gia giáo dục HVVHHT của GV, CBQL và SV trường ĐHSP	95
2.3.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến giáo dục HVVHHT cho sinh viên tại các trường ĐHSP	100
2.3.5. Nhận xét chung về thực trạng giáo dục HVVHHT cho SV ở các trường ĐHSP	101
KẾT LUẬN CHƯƠNG 2	104
Chương 3. BIỆN PHÁP GIÁO DỤC HÀNH VI VĂN HÓA HỌC TẬP CHO SINH VIÊN ĐẠI HỌC SƯ PHẠM	105
3.1. Nguyên tắc đề xuất các biện pháp giáo dục hành vi văn hóa học tập cho sinh viên Đại học sư phạm	105
3.1.1. Đảm bảo tính thực tiễn	105
3.1.2. Đảm bảo tính kế thừa	105
3.1.3. Đảm bảo phát huy vai trò chủ thể học tập của sinh viên	105
3.2. Biện pháp giáo dục hành vi văn hóa học tập cho sinh viên đại học sư phạm	106
3.2.1. Nâng cao nhận thức về giáo dục VHHT cho sinh viên trong các trường ĐHSP qua truyền thông	106
3.2.2. Lồng ghép, tích hợp nội dung giáo dục HVVHHT cho SV vào nội dung GD và ĐT trong nhà trường ĐHSP	108

3.2.3. Áp dụng phương pháp kỹ thuật tích cực trong tổ chức dạy học các môn khoa học ở trường ĐHSP	111
3.2.4. Tổ chức luyện tập hành vi văn hóa học tập cho SV trong các hoạt động dạy học, giáo dục.....	114
3.2.5. Tổ chức cho SV tham gia các hoạt động trải nghiệm sáng tạo trong học tập	117
3.2.6. Kiểm tra, đánh giá và nhân rộng điển hình hành vi văn hóa học tập trong sinh viên	120
3.2.7. Xây dựng môi trường học tập thân thiện, nghiêm túc, tích cực trong nhà trường ĐHSP	123
3.2.8. Mối quan hệ giữa các biện pháp giáo dục hành vi VHHT cho sinh viên ĐHSP.....	127
3.3. Thực nghiệm sư phạm.....	128
3.3.1. Khái quát về quá trình thực nghiệm	128
3.3.2. Phân tích kết quả thực nghiệm	132
3.4. Trao đổi	146
KẾT LUẬN CHƯƠNG 3.....	147
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	148
1. Kết luận	148
2. Khuyến nghị	149
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC CỦA TÁC GIẢ ĐÃ CÔNG BỐ CÓ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN.....	151
TÀI LIỆU THAM KHẢO	152
PHỤ LỤC.....	158

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CBQL	: Cán bộ quản lý
ĐHSP	: Đại học sư phạm
GD	: Giáo dục
GV	: Giáo viên
HVVH	: Hành vi văn hóa
HVVHHT	: Hành vi văn hóa học tập
HĐGDNGLL	: Hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp
NVSP	: Nghiệp vụ sư phạm
SV	: Sinh viên
VHHT	: Văn hóa học tập

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1:	Nhận thức của SV về hành vi văn hóa nề nếp học tập.....	57
Bảng 2.2:	Thái độ của SV khi thực hiện nề nếp học tập trong nhà trường	58
Bảng 2.3:	Tần suất thực hiện quy định nề nếp học tập của sinh viên ĐHSP	60
Bảng 2.4:	Nhận thức của SV về hành vi văn hóa học hỏi trong nhà trường	62
Bảng 2.5:	Mức độ chủ động của SV khi thực hiện hành vi học hỏi.....	64
Bảng 2.6:	Tần suất sử dụng các phương thức học hỏi của SV ĐHSP.....	65
Bảng 2.7:	Nhận thức của SV về hành vi văn hóa chia sẻ trong học tập.....	68
Bảng 2.8:	Đối tượng chia sẻ trong học tập của SV đại học sư phạm	70
Bảng 2.9:	Nội dung chia sẻ của sinh viên ĐHSP trong học tập	71
Bảng 2.10:	Nhận thức của SV về ý nghĩa giáo dục HVVHHT ở các trường ĐHSP hiện nay.....	75
Bảng 2.11:	Đánh giá của SV về nội dung cần quan tâm giáo dục HVVHHT cho SVSP hiện nay.....	76
Bảng 2.12:	Nhận thức của GV, CBQL về ý nghĩa giáo dục hành vi VHHT cho SV trường ĐHSP	78
Bảng 2.13:	Đánh giá của GV, CBQL về nội dung cần quan tâm giáo dục HVVHHT cho SV ĐHSP.....	79
Bảng 2.14:	Đánh giá của GV, CBQL về các hình thức tổ chức giáo dục HVVHHT cho SV	80
Bảng 2.15:	Đánh giá của GV, CBQL và SV về thực trạng nội dung giáo dục HVVHHT ở trường ĐHSP.....	82
Bảng 2.16:	Đánh giá của GV và SV về các hoạt động giáo dục hành vi VHHT ở trường đại học sư phạm	84
Bảng 2.17:	Cách thức giáo dục HVVHHT cho SV thông qua tổ chức hoạt động dạy học	89
Bảng 2.18:	Đánh giá của GV, CBQL và SV về lực lượng tham gia giáo dục HVVHHT ở trường ĐHSP.....	91

Bảng 2.19: Đánh giá của GV, CBQL và SV về hiệu quả giáo dục HVVHHT ở trường ĐHSP.....	94
Bảng 2.20: Tự đánh giá của GV, CBQL các trường ĐHSP về thái độ tham gia giáo dục HVVHHT	95
Bảng 2.21: Thái độ của SV đối với các hoạt động giáo dục HVVHHT trong trường ĐHSP.....	97
Bảng 2.22: Nguyên vọng của SV về hoạt động giáo dục HVVHHT trong nhà trường	99
Bảng 2.23: Đánh giá của GV, CBQL và SV về các yếu tố ảnh hưởng đến hoạt động giáo dục HVVHHT	101
Bảng 3.1: Kết quả đo hành vi VH nề nếp và hành vi VH hợp tác học tập của sinh viên trước thực nghiệm.....	132
Bảng 3.2: Hành vi văn hóa nề nếp học tập của sinh viên sau thực nghiệm vòng 1 và vòng 2.....	134
Bảng 3.3: Kết quả tính tương quan Pearson giữa điểm TB học tập và hành vi VHNN học tập của sinh viên sau thực nghiệm lần 2.....	139
Bảng 3.4: Hành vi văn hóa hợp tác của sinh viên sau thực nghiệm lần 1 và lần 2.....	140
Bảng 3.5: Kết quả tính tương quan Pearson giữa điểm TB học tập và hành vi văn hóa hợp tác học tập của sinh viên sau thực nghiệm vòng 2.....	145